

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

3:dje årg.

Den 18 Maj 1902

N:o 33

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Johan August Ekman* (med 1 porträtt). *Artillerimuseet* (med 5 illustr.) *Raggen*. Berättelse för HVAR 8 DAG af Gösta Geijer. *Sten Stur-monumentet i Uppsala* (med 2 illustr.) *Den ödelagda staden St. Pierre å ön Martinique* (med 2 illustr.) *Int nationella lawontennistävlingarne i Stockholm* (med 8 illustrationer). *Fotlöpsningen Kungsbacka—Göteborg* (med 1 illustr.) *Tvänn-grupper från hästutställningen i Malmö* (med 2 illustr.) *Vinterbivack i Norrland* (med 6 illustr.) *Veckans porträttgalleri* (med 2a porträtt).

BONNIERS TRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1902.

Foto. Julius Groppe, Foto-afför 8 atöliör, Södm.

Erkebiskop JOHAN AUGUST EKMAN.

Speckell: taget för HVAR 8 DAG.

JOHAN AUGUST EKMAN.

En vacker vårafton för tre år sedan stod Västgöta nation samlad under sin fana utanför ett hus vid Kyrkogårdsgatan i Uppsala. Det gällde en afskedsuppvaktning för nationens afhållne inspektor, förutvarande professorn J. A. Ekman, hvilken som utnämnd biskop i Västerås stod i begrepp att lämna universitetet. Stark och klar ljöd sången under trädens kronor och då den förklingat talade nationens kurator varma ord. Han talade om den förlust ungdomen gjorde af en af sina varmaste vänner, han talade om den gedigna lärdom, den outtröttliga flit, som kännetecknade den man, som nu drog bort. Han talade äfven om hans fina, nobla personlighet, älskvärd och försynt som få, flädfri och enkel, men dock genom just dessa sina egenskaper vinnande alla, med hvilka han kom i beröring.

Den man, som karakteriserades så, drager nu åter in i lärdomsstaderna vid Fyris, men denna gång som Svea rikets ärkebiskop. Den 29 juni 1900 utnämndes nämligen biskop Johan August Ekman till denna höga post efter den bortgångne kyrkofursten Anton Niklas Sundberg. Med denne sin företrädare har den nye ärkebiskopen helt visst olika kynne. Men hvad han vann genom sin stor-slagna, härskarvulna personlighet — allmän vördnad och aktning, det skall förvisso ock hans efterträdare genom sitt blida, stilla och dock karaktärsfasta framträdande förvärfva.

Då ärkebiskop Ekman nu i dagarna flyttat till Uppsala, har HVAR 8 DAG, som redan länge velat återgifva ärkebiskopens drag å tidskriftens första sida och afvaktat ett lämpligt tillfälle härför, i förra veckan sändt en fotograf till Uppsala, och hade ärkebiskopen den stora vänligheten att omedelbart ställa sig framför kameran.

JOHAN AUGUST EKMAN föddes i Hjälstads socknen af Skaraborgs län den 26 nov. 1845. Han är utgången ur folkets led. Föräldrarna voro nämligen husaren i Lifregementets husarkår Olof Ekman och hans hustru Maria Johansdotter. Ärkebiskopens fader, en kärnkarl af den gamla stammen, lefver ännu och tick som bekant, då Västgöta-banan invigdes, af konungen personligen emottaga lyckönskningar till so-uens upphöjelse, »den han», som konungen vid tillfället yttrade, »skapat sig själf genom sin framstående duglighet». Ekman genomgick 1856—60 Mariestads lägre allmänna läroverk och 1860—65 Skara högre allmänna läroverk. Han aflade sistnämnda år mogenhetsexamen därstädes samt 1869 teol. fil. examen i Uppsala. Följande år aflade han dimissionsexamen och blef 1876 teol. kand. 1877 och 1888 disputerade han inför teologiska fakulteten.

Ekman var 1870—72 lärare vid Uppsala privata elementarläroverk och blef 1872 kateket i Maria Mag-

dalena församling i Stockholm, hvarifrån han snart i samma egenskap förflyttades till Katarina församling. Han entledigades på begäran från denna befattnings 1874.

Den ständigt verksamme mannen har vidare tjänstgjort som t. f. lektor vid seminarium för bildande af lärarinnor en del af år 1872 samt läsåret 1873. Han prästvigdes i Skara sistnämnda år och aflade 1879 pastoralexamen i Uppsala samt blef först t. f., men några månader senare ordinarie regementspastor vid Upplands regemente, hvilket han fortfor att vara till midten af år 1887.

Ekman, som 1884 tjänstgjorde som v. komminister i Västra Ryd och Näs i ett par månaders tid, erhöll s. å. vid kyrkoherdeval i Fellingsbro de flesta rösterna. Dess förinnan hade han 1880—85 undervisat i kristendomskunskap vid högre elementarläroverket för flickor i Uppsala och 1877 blifvit docent i exegetisk teologi vid Uppsala universitet, där han 1877—86 biträdde vid ledningen af de till prästbildningen hörande skriftliga homiletiska öfningarne.

Vårterminen 1880 uppehöll Ekman e. o. professuren i exegetisk teologi och vårterminen 1881 professuren i dogmatik och moralteologi samt höstterminen 1881 och vårterminen 1882 e. o. professuren i exegetisk teologi.

Han var 1881—87 teologiska fakultetens stipendiat och 1882—87 dess notarie. Uppförd i första rummet på förslag till e. o. professuren i praktisk teologi vid Uppsala universitet år 1882, uppehöll han en del af detta år denna befattnings samt samma år assistentbefattningen inom teologiska fakulteten. Följande året erhöll han Oscar Ekmans premium för apologetiskt författarskap.

Den skicklige vetenskapsmannen, hvilken 1884—86 åter uppehöll professuren i praktisk teologi samt höstterminen 1886 och vårterminen 1887 e. o. professuren i exegetisk teologi, utnämndes 1887 till professor i teologiska prenotioner och teologisk encyklopedi. 1897 blef han förste teologie professor och domprost i Uppsala och redan följande året biskop i Västerås stift, hvilket han nu för alltid lämnat. 1893 erhöll Ekman teologie doktorsvärdigheten.

Ekman har i Uppsala universitets årsskrift, i Teologisk tidskrift, Läsning för hemmet, Bibelforskaren, Tidskrift för kristlig tro och bildning, Kyrklig tidskrift, o. s. v., samt äfven separat publicerat åtskilliga teologiska uppsatser, tal, m. m.

Han har gjort åtskilliga utländska resor, till Finland, Tyskland, Frankrike, Schweiz. Sedan 1882 är Ekman gift med Hilma Ingeborg Pettersson, dotter till bruksinspektoren Lars Johan Pettersson.

Den nuvarande ärkebiskopen har städse gjort sig känd som representant för den mera moderata riktningen inom statskyrkan.

ARTILLERIMUSEUM.

MED ANLEDNING AF DESS 25-ÅRIGA TILLVARO.

Efter fotografier speciellt för HVAR 8 DAG.

Berlins »Zeughaus» är ju ett museum, som ingen resande i den tyska kätjarstaden underläter att besöka, kanske mest för att beskåda minöena från det sista fransk-tyska kriget, hvilket ännu står lefvande i deras hägkomst. Paris' artillerimuseum är nog mera bortglömdt. I värld-staden vid Seine komma de konstnärliga intressena i första rummet, och man nöjer sig i allmänhet där, hvad det krigshistoriska beträffar, att njuta af det underbara skådespelet af Napoleons graf.

Äfven Stockholm har sitt artillerimuseum och ett synnerligen väl ordnad, hvilket förvisso är värdt att taga i betraktande. På land ha ju i forna dagar haft så många och stora krig som Sverige, och det vore ju därför underligt, om icke ett svenskt artillerimuseum skulle vara ur många synpunkter intressant.

Det är i år jämt tjugufem år sedan vårt artillerimuseum kom till stand. Den 5 sept. 1877 — sedan Svea artilleriregemente erhållit ny kasern och de lägenheter, som detta regemente hade vid Artillerigården i Stockholm, blifvit disponibla — anbefalldes generalfälttygmästaren och chefen för artilleriet frih. C. V. G:son Leijonhufvud dåvarande löjtnanten vid Svea artilleriregemente F. A. Spak att upprätta ett förslag till ordnandet af en historisk vapen- och modellsamling vid artillerigården, och sedan detta förslag uppgjorts och de därför afsedda lokalerna i tyghuset ställts i ordning, börjades hösten 1878 själfva ordnandet af artillerimuseum.

Majoren, tygmästaren Spak har allt sedan museets tillkomst varit dess föreståndare. Men han lämnar nu efter tjugufem år sitt verk — ty man kan tryggt säga, att det är major Spak, som skapat artillerimuseum — i andra händer, i det att kapten P. von Felitzen sedan den 1 maj förestår museet. Vi

lämna här en bild af artillerimuseums intelligente och grundligt bildade skapare.

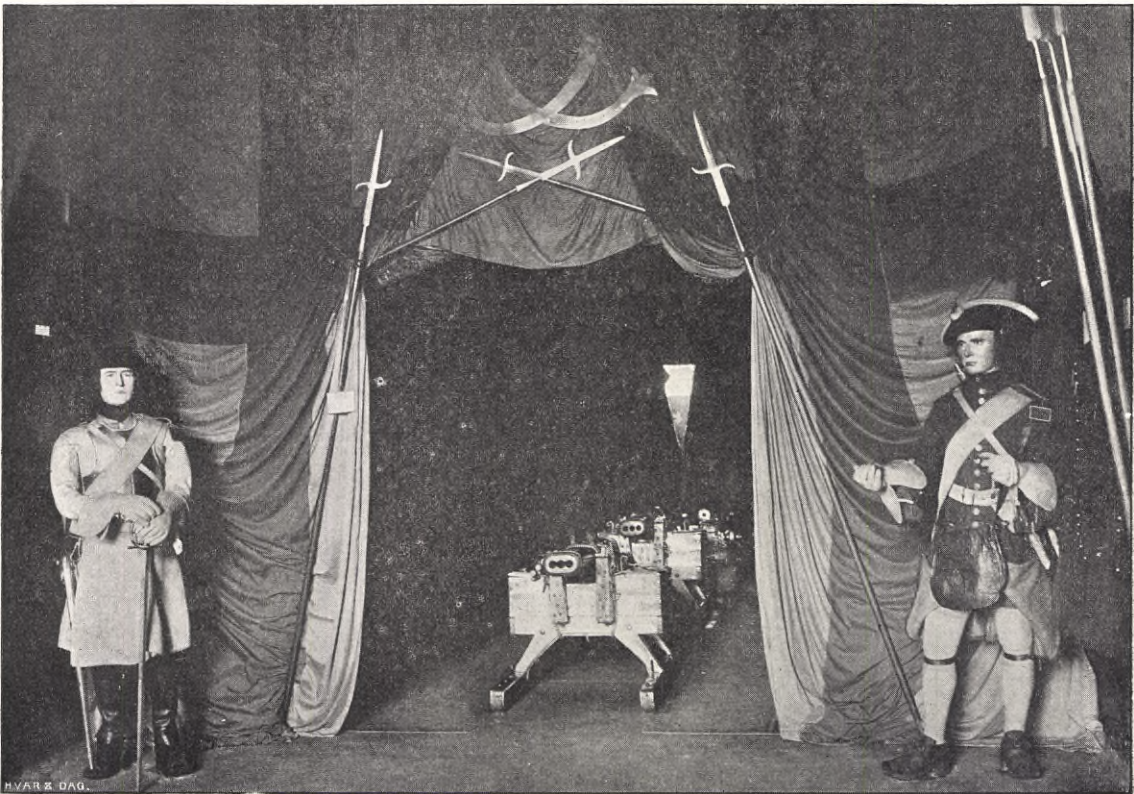
Artillerimuseum är, som bekant, beläget i stora tyghuset, Riddaregatan 13. Samlingarne äro indelade i 13 olika grupper, nämligen: fält- och fästningspjäser; modeller till artillerimateriel; artilleriammunition; modeller till vid svenska styckebruk gjutna kanoner m. m.; instrument, laddetyg och öfriga utredningspersedlar för artilleriet; rid-, anspanss- och stallpersedlar; beklädnads- och personella utredningspersedlar; regements- troféer (fanor, standar och krigsmusikinstrument); skjuthandvapen; blanka vapen; eldhandvapens ammunition; diverse föremål af historiskt intresse, porträtt, mynt, medaljer, ordnar, sigillstamper, m. m. Samlingarna utgöra nu öfver 4.500 nummer.

MAJOR F. A. SPAK.
Skaparen af Artillerimuseum.

Ofvanstående uppräknings lista kan ju synas torr — liksom uppräknings lista i allmänhet — men artillerimuseum är likafullt en plats, där man icke behöfver befara att ha t åkigt. Museet är nämligen så pittoreskt och trefligt ordnad, att det kan slå an äfven på den, som endast med lekmannens ögon, beskådar det hela och som för öfrigt är så förhärdad, att de stora minnena icke göra vidare intryck på honom. Ty det finnes ju äfven sådant folk! Turkiska tältet t. ex., hvilket utgör en del af det från konung August af Polen eröfrade bytet i slaget vid Klissow 1702 och hvilket som en gåfva af Oscar II införlifvades med museet 1890, måste nödvändigt intressera en och hvar. Här i närheten påträffas för öfrigt en kolossalstaty af Karl XII, utförd i marmor af Byström.

Hvad som vidare kan särskildt intressera lekmannen är de många fantroféerna och uniformerna, som till stor del utgöra beklädnad åt »panoptikongubbar», ett utmärkt sätt att

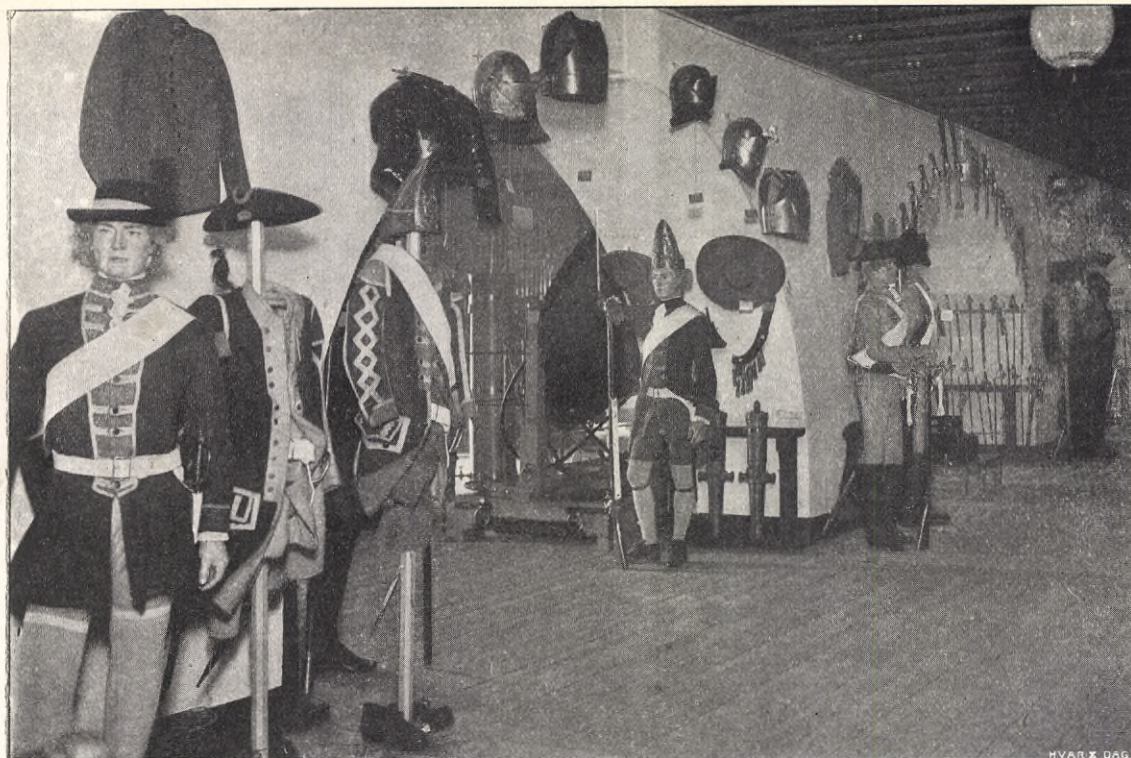

HVAR 8 DAG.

Foto. Julius Gröpe, Foto-afför & ateller, Sthlm.

TURKISKA TÄLTET, INNEHÅLLANDE KARL XII-MINNEN.

Framför tältet stå en ryttare och en infanterist (grenadier) från Karl XI's och Karl XII's tid.

HVARX DAG.

Foto. Julius Grape, Foto-affär & atelier, Sthlm.

1779

1765

1765

1779

1795

ARTILLERIMUSEUM: Uniformer från Adolf Fredriks och Gustaf III's tid.

exponera kostymer i allmänhet. Våra präktiga bilder med sina underskrifter tala för öfrigt för sig själva och utgöra en

maning till hög som låg att besöka detta minnesrika, om däckkraft och hjältedater högt talande museum!

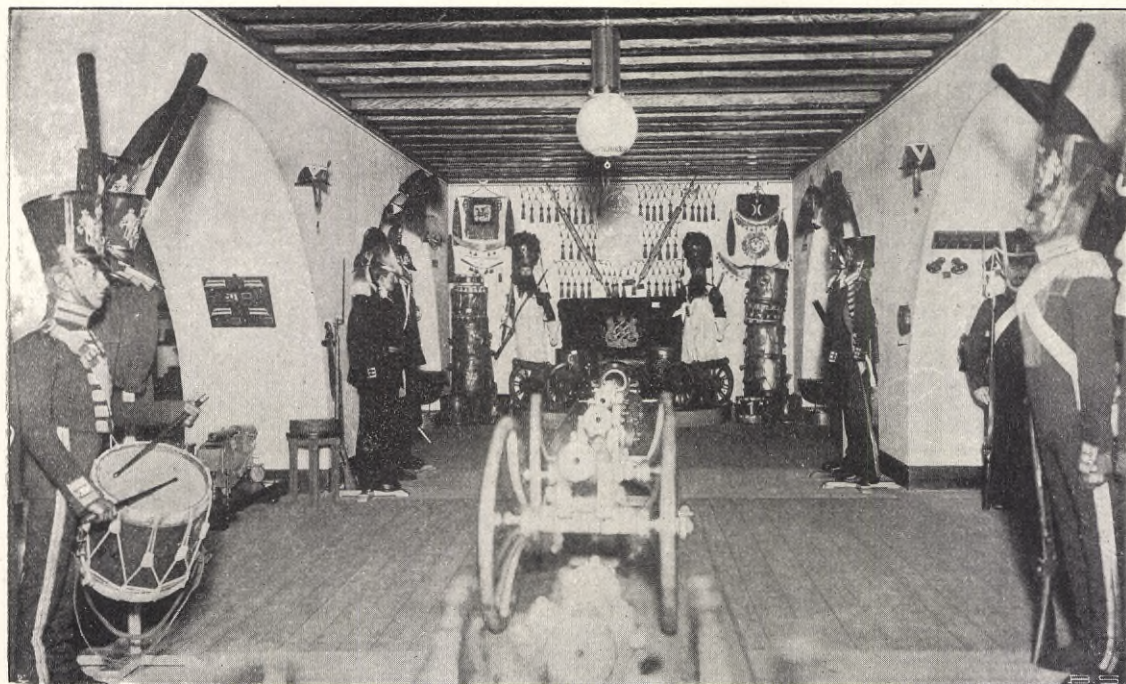

Foto. Julius Grape, Foto-affär & atelier, Sthlm.

1833—45

1845—1902

1831—45

1833—45

1815—31

1833—45

ARTILLERIMUSEUM: I fonden timmermän, å sidorna gardesuniformer.

RAGGEN.

Berättelse för HVAR 8 DAG af *Gösta Geijer*.

Raggen var herrgårdsstallets äldste häst. Han var brun, liten, kort, satt och knubbig, hade en lång, yfvig svans, som nådde ända ned till golfvet, och en man, hvilken från den tjocka, breda halsen höjde sig, styf och hvass som ryggen på en fet aborre. Hur mycket man än ryktade honom, såg han ändock alltid ruggig ut, och sådan hade han varit så långt man kunde minnas; däraf namnet. Inte var det just hvarken fint eller vackert, men Raggen själf var ingendera heller. Han var dock det som bättre var. Drog man undan den långa pannluggen, mötte en ett par fromma, kloka ögon, trovärdiga och uttrycksfulla som en rättfram, redbar och bottenärlig människas. Därtill var han sträfsam utan knot, villig i sitt arbete ända till outrörlighet på färdevägarne som på åkerfälten eller i skogen.

Ingen af hans kamrater hade ännu, trots hans år, gjort honom rangen stridig af att vara den starkaste på stallet.

Aldrig hade man hos honom funnit ett »vätt härstrå», hur mycket han än forcerades, ej ens efter de långa, ansträngande kvarnresorna, då däremot de andra arbetshästarne voro löddriga af svett och uppgifna af trötthet. Stråjkade det för dem i de besvärliga hålvägarne i skogen framför timmerkälken, spände man Raggen för, och framåt gick det som en dans. Men också fick han den bästa ans och vård af sin gamle vän och gynnare Thorson, kusken, hvars förklarade gullgosse han ända från liten följunge städse varit. Gud nåde den, som sade ett hårdt ord till Raggen, eller den af drängpojkarne, som gaf honom ett oförtjänt rapp — och det var det alltid — så att Thorson hörde eller såg det: ordet gafs då med ränta tillbaka och piskan rycktes ur den agandes hand och applicerades med ännu mera eftertryck på hans egen rygg.

Pepita var Raggens raka motsats. Hvit, hög, smärt och finbyggd, alltid nyrkyktad, med ständigt glänsande hud och välgig, välkammad hängande man, stod hon i spiltan bredvid. Hon var en riktig ögonfägnad, men nästan också ingenting annat.

Det var med henne som med så många andra af hennes kvinnliga penderter, som tyckas ha kommit hit till världen endast för att låta sig exponeras och födas af andra, enär de af bristande högre lif anse arbetet som en börda och ej som en nödvändig, pliktskyldig lufsuggift. Den enda börda Pepita tälde, var godsägarens unga dotter, fröken Anna.

Men med henne på sin rygg, kråmade hon sig förnöjd, sirligt och kokett, med vaggande, trippande gång och kär själfmedvetenhet som om det för jorden i sin tur varit en ära att få bära henne. Då det ej behagade henne längre, tvärstannade hon, kunde hvarken med lock eller pock förmås att gå vidare, utan vände därpå — ridspö, sporrar och tyglar till trots — åter hem. Egensinnig, istadig och omöjlig för all dressyr hade hon sedan länge varit bestämd för en kula i pannan, men fick på unga frökens enträgna förböner lefva, lefva för att hon var så — vacker och fröken till en sådan — förnöjelse. Hvarje morgon kom denna ned till stallet och gaf henne socker och skorpor. Med nådigt välbehag lät hon sig smaka tills hon blef — mätt, men då nafsade och bet hon, när och hvar hon kunde komma till.

»Stygg är du», jollrade den förtjusta damen, »men du är ändå så 'rysligt söt', att man nästan kunde äta upp dig.»

Förmödligen tyckte Pepita detsamma om henne.

»Får inte Raggen något», manade en gång Thorson för sin gamle vän, då denne smågnäggande och

med bedjande ögon följde läckerheterna, som endast kommo grannen till godo.

»Usch, fy! Den gamle fulingen!»

»Ful? Det är därför att fröken inte ser längre än näsan är lång.»

Sinnet stack upp på fröken, alldeles som hennes näsa, hvilken, ovanligt liten och ful, var lika ömtålig som ögat.

»Håll du styr på din tunga annars kunde det hända jag rapporterar din näsvishet, och då får du se, hvems näsa som blir längst, din eller min. Alltid skall du hacka på den stackars Pepita.»

»Den där ej vill arbeta, han skall ej heller äta.»

»Är det du som föder henne, kanske?»

»Nej, Gudskelof!» muttrade Thorson, i det han gick efter en rågad kappe hafre och tömde i Raggens krubba.

Thorson tillhörde detta nu snart utdöda species af gamla landtliga, intelligenta adelskuskar, hvars förfäder, led efter led tjänat hos samma familj, oumbärliga gamla herrgårdsinventarier, hvilka därför enligt gängse tradition städse fått ha sitt språk och hufvud för sig. Medveten härom skrädde han just därför ej alltid orden, men man öfversåg härmed, så mycket mer som man visste, att han var af det bästa virke, om ock ytan var skroflig och kanstig. Thorson var — på sitt sätt — äfven filosof och för öfrigt en gammal underlig kurre. För honom existerade endast bibeln och stallet.

Med den förra höll han sig helst i enrum, så ock med hästarne när han så kunde, d. v. s. på hvilodagarne.

Då var han vid det blidaste och bästa lynnet, gick från häst till häst, fägnade sig med berättigad stolthet åt deras goda hull, talade med dem, pysslade om dem på allt sätt, ägnade dem sina särskilda ömhetsbetygelser, alla utom en — Pepita. För henne — om hon ock alltid fick sin ordentliga skötsel — hyste han en afgjord motvilja. Hon var för honom, idogheten själf, ett »otäckt stycke», inkarnationen af det föraktligaste han visste — det sysslolösa och det vanartiga. Och intrycket häraf skärptes ännu mera genom den omedelbara erinran det väckte om ett tycke han en gång haft, som för alltid rubbat hans goda tro om kvinnorna och gjort honom till en gammal »gubbdränk» och en inbiten kvinnohatare. En vacker, men lättfärdig kammarfröken hade nämligen svekfullt brutit den tro hon skänkt honom för en annan, då han, Thorson var för — gammal och ful.

Kantänka — filosoferade han — ungdom och fägring det var nog för »ett äktenskap af Gudi», men handlingskraft, heder och rätträdighet det var inte mera beständigt och vackert än ett fagert skinn, inte nog att bygga på inför Vår Herre. Och så tyckte äfven de i grund och botten, de som låtsades vara dygdiga.

Nej, de voro lika orena i hjärtat allesamman, de kortsynta slamsorna.

Nåja: det ena är alltid en följd utaf det andra här i världen, och hon hade till sist fått sitt, stackar'n. Nu hade emellertid Thorson hämnats: barnen hennes försörjde han i smyg, sedan hennes man, svag och viljelös, några år efter bröllopet supit ihjäl sig, och hon, oduglig till allt, kommit på fattigvården.

Och den unga, rara fröken, som han fordrom sett upp till som en gammal gårdvar till sin herre, var inte hon med på väg att stöpas i samma mått, hon som alla de andra. Var inte hon en Pepita hon med? Jo, jo men! Och han, Thorson, han var Raggen. Alldeles!

(Forts. sid. 530.)

STEN STURE-MONUMENTET I UPPSALA.

Efter fotografi speciellt tagen för HVAR 8 DAG.

Foto. Julius Grape, Foto-affär & atelier, Sthlm.

CARL MILLÈS FÖRSLAG TILL STEN STURE-MONUMENT.

Den stora nationella tanken att genom ett monumentalt minnesmärke förhålliga frihetshjältens, Sten Sture, gärning har länge i Uppsala äntat sin lösning. 50 å 60,000 kronor finnas tillgängliga för ändamålet och genom utlysta täflingar har man sökt få klarhet i, huru uppgiften skall lösas.

Helt nyss har en sådan täflings resultat blifvit bekant. Af de förslag, som därvid framkommo, utmärkte sig flera för stora skulpturella förtjänster. Största uppmärksamheten bland dem väckte likväl det af komitén med fjärde priset bedömda projekt, som framställdes af den i Paris bosatte, svensken

Carl Millés, ett förslag, hvilket så framstående konstnärer som friherre Gustaf Cederström och Richard Bergh i afgifna reservationer förklarade värdigt första priset.

Konstnären har i detsamma velat framställa den tappre rikshöfvitsmannen, då han omgifven af ärlige, svenske alluogemän drager ut att befria sitt land från främmande herrars ok. Högt öfver hvardagsvimmel på gatorna har han ställt den, bondehären slutet krig sin höfding, skuldra mot skuldra, hufvud mot hufvud, en makt, som oemotståndligt bryter fram, ledd af en härskarvilja och besjälad af entusiasmen för ett och samma stora mål. Det är icke anföraren ensamt, som här får äran, han får det i kretsen af och tillsammans med det kärnfolk, hvars känsloträngar han så väl förstätt att för landets gemensamma sak sätta i dallring och hvars kraftiga arm gaf eftertryck åt de planer hans klara tanke och oförfärad med utstakat. Med rätta har det sagts, att man i hr Millés grupp liksom hör ljudande ur malmen den gamla krigssångens ord

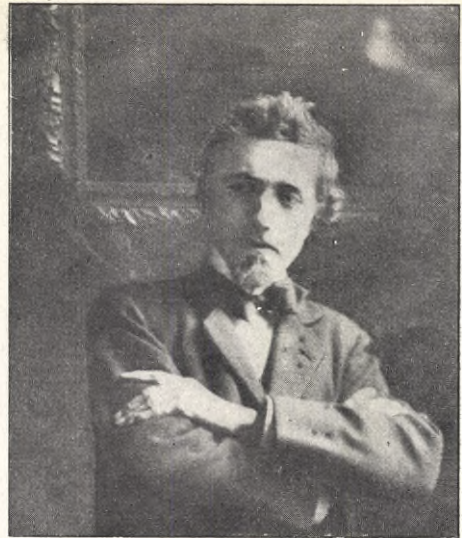
»Så dragom wij til Stockholms by
Gudh gifwe kong Kristian ej wille borthfly».

Då detta på en sannt konstnärlig tanke byggda och med kraft och storslagenhet verkande utkast, ej enstämigt godkändes såsom det enda för ändamålet lämpliga, torde det hufvudsakligen hafva berott på praktiska skäl. Det är nämligen så, att för detsammans värdiga utförande de disponibla medlen ej på långt när räcka till. Konstnären själf har beräknat kostnaden till 95,000 kr., men man har antagit, att en ännu större summa skulle komma att behövas.

Skada vore emellertid, om ett monument af detta slag, öfvevigandet af vårt folks stora kraftutveckling till skydd för sin själfständiga tillvaro, icke skulle få en storslagen, svensk karaktär. Och i det afseendet kan icke något af öfriga prisbelönta förslagen, huru förträffliga egenskaper de än må äga, mäta sig med hr Millés!

Härskaren och folket, friborne män den ene som den andre, vare sig hufvudet smyckas af riddarens hjälm eller bondens stormhufva, sammanslutna till värn för det gemensamma fäderneslandet, kan någon vackrare och värdigare bild tänkas, då det gäller att hufvasta minnet af det stordåd, som utfördes af segrare vid Brunkeberg och hans män! Den bilden är äfven värdig att bevara minnet af främjaren af svensk kultur. Ty för den kulturen beredd han både genom krigets och fredens värf utrymme att växa på nationell grund.

Det är därför att hoppas, att denne unge lifskraftige konstnär, som så väl förstätt att träffa grundtonen i den idé, som

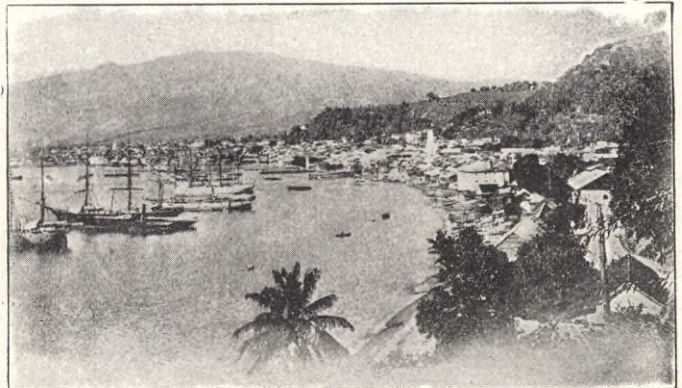
A. Mathé/foto.

SKULPTÖREN CARL MILLÉS.

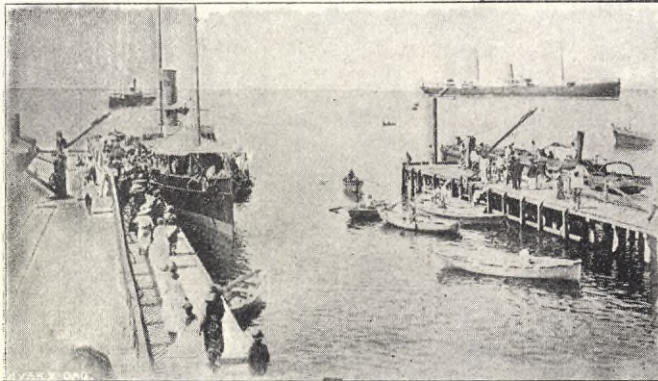
bör vara bärande för Sten Sturemonumentet, måtte, medan han ännu är full af storheten i sin tanke, få omsätta den i handling. De härför erforderliga pänningmedlen finnas visserligen ej tillfullo just nu, men det borde väl icke vara omöjligt att under arbetets fortgång anskaffa dem. I dessa dagar, då en ny nationell väckelse går genom vårt land, då man kräver utmätandet af medborgarrätt och medborgarplikt med samma mått, då borde väl inom vårt folk öfvervilligheten kunna väckas för ett värdigt hugfästande af en epok i vår historia, då ädling och bonde, hög och låg, i enig samverkan förvärfvade sig samma hedrer genom samma gärning — värnandet af fosterlandets frihet.

DEN ÖDELAGDA STADEN S:T PIERRE Å ÖN MARTINIQUE.

Staden S:t Pierre å ön Martinique, en af franska besittningarna i Västindien, hemsöktes den 7-8 maj af den mest fasaväckande olycka. Ett vulkaniskt utbrott från en sannolikt nyöppnad krater kastade med så stor våldsamhet glödande lava och aska öfver staden att den begrafde och med eld förtärde allt lefvande utan att någon räddning var möjlig. Skeppen i hamnen brunno upp och besättningarna omkommo liksom stadens omkring 10,000 invånare.

STADEN S:T PIERRE.

FRÅN S:T PIERRE'S HAMN.

Utförliga beskrifningar ha stått att läsa i dagspressen och då HVAR 8 DAG i sista ögonblicket före prässläggningen emottog bilderna ofvan, hinna vi endast meddela dessa. De äro reproducerade efter brefkort, afsända från S:t Pierre samt just i dessa dagar ankomna. Afsändaren är en svensk sjöman, som lyckligtvis lämnade hamnen kort innan olyckan öfvergick platsen.

INTERNATIONELLA LAWN-TENNIS-TÄFLINGARNE I STOCKHOLM.

Fotografier speciellt för HVAR 8 DAG.

Dessa inom sportkretsar och af den stora intresserade publiken mycket beaktade täflingar, anordnade af *Kronprinsens Lawn-Tennis-Klubb*, hafva under en veckas tid sedan den 5 maj fortgått, följda med stor spänning. Prässen har lämnat utförliga, dagliga referat och inskränka vi oss till att konstatera, det våra svenske spelare visadesig särdeles framstående, om ock icke i täflan fullt vuxna det allra yppersta som tennispelets moderland har att i skicklighet uppvisa.

Bland svenskar på tennisbanan framstår *kronprins Gustaf* som

Foto. Julius Grøpe, Foto-afför & atelier, Stölm.

KRONPRINS GUSTAF I TENNISDRÄKT.
Porträtt speciellt för HVAR 8 DAG.

en eminent skicklig spelare. *Herr G. Settervall* som i »Svenska herrars mästerskaps-täflan» för alltid vann *kronprinsens vandringspokal* blef dock slagen af *Mr Ritchie* i striden om *Löwen-Adlerska vandrings-skölden*. Bland damerna är *fru Adlersträhle* att anteckna som den förnämsta kvinnliga tenniskraften. Vid sidan af dessa yppersta, finnas ett flertal i hög grad skickliga såväl svenska som främmande spelare, hvilka under täflingarnes gång vunnit anseende, och återgifva vi porträtt af några af dessa liksom af hufvudsegrarne.

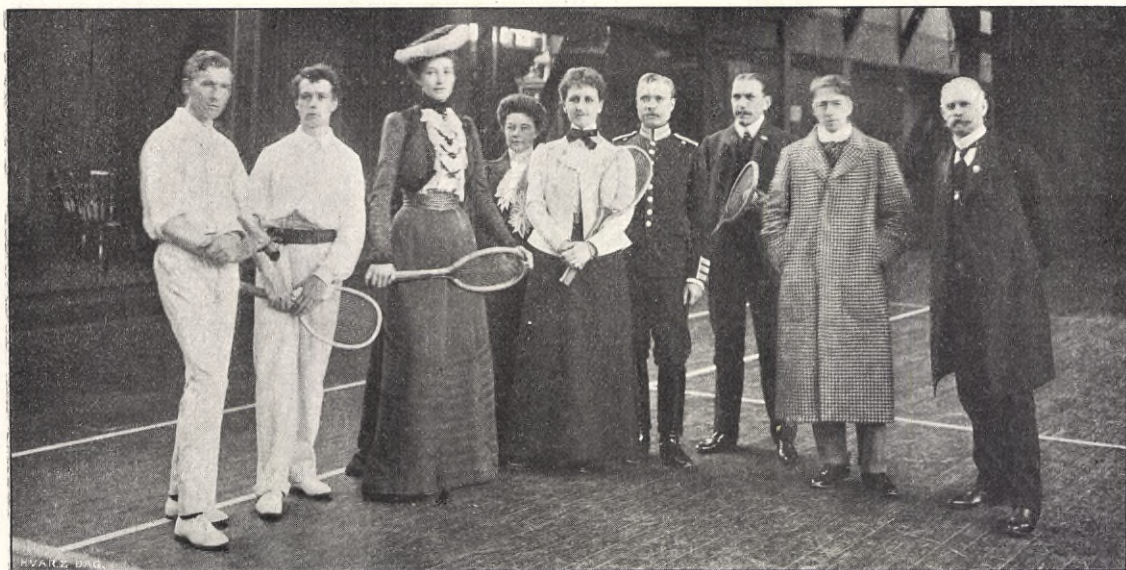

Foto. Julius Grøpe, Foto-afför & atelier, Stölm.

GRUPP AF TÄFLANDE. Från vänster å fotografien räknadt: Herr Larsen (dansk), herr Arenholtz (dansk), fru Wallenberg, fröken Fogelmarck, fru Adlersträhle, ingenjör Wallenberg, mr Ritchie samt öfverstelöjtnant Balck (komiténs v. ordf.).

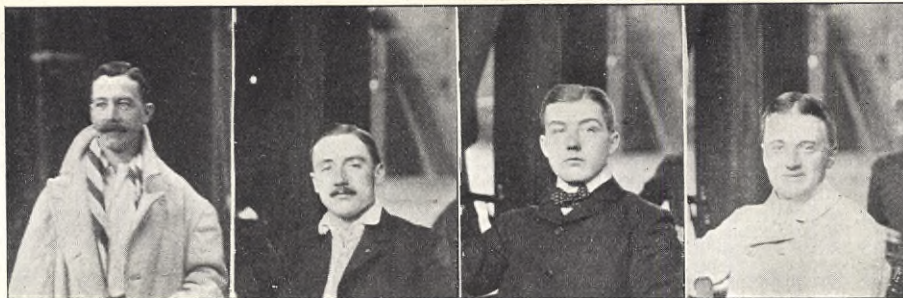

Foto. Lindahls fot.-aff., Sthlm.

DERING (eng.)

BOELLING (tysk)

G. SETTERVALL

W. BOSTRÖM

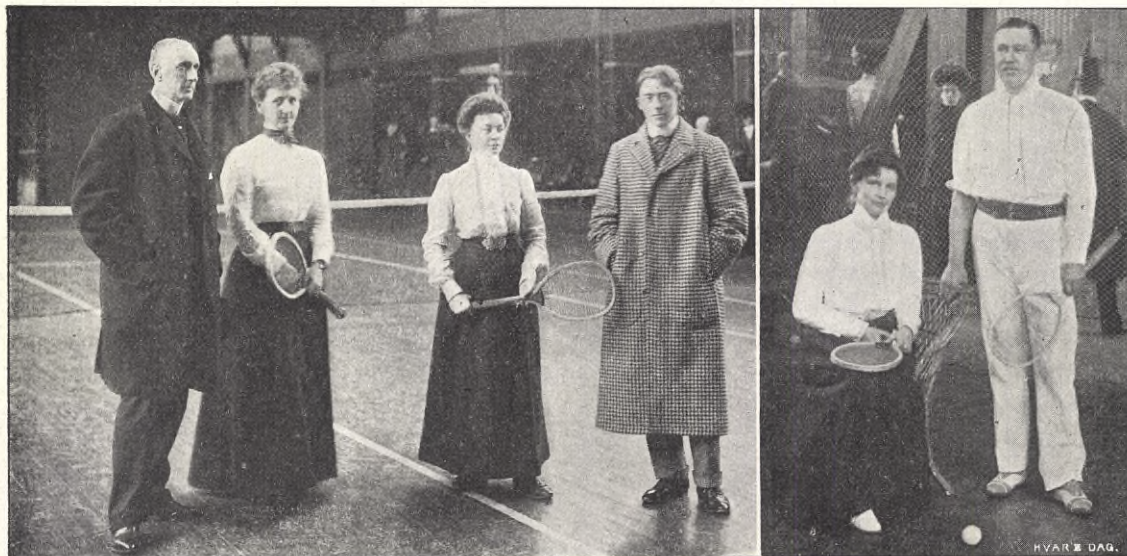

Foto. Julius Grape, Foto-affär & atelier, Sthlm.

Foto. Lindahls f. A.-aff., Sthlm.

GRUPP AF FRAMSTÅENDE TÄFLANDE.

Från vänster å fotografien räknadt: Mr Morrison, fru Adlersträhle, fröken Fogelmarck, Mr Ritchie, fru Svedberg, herr Qvarnström.

FOTLÖPNINGEN KUNGSBACKA—GÖTEBORG.

Från den internationella fotlöpningen Kungsbacka—Göteborg, som ägde rum sistlidne Kristi Himmelsfärdsdag, återgifva vi i dag en bild af förste pristagaren hr Ernst Fast från Stockholm, tagen under själfva loppet å landsvägen i närheten af Källered. Genom denna löpning, omfattande 26 kilometer, som hr Fast fullgjorde på en tid af 1 t. 41 m. 52²/₅ s. har ett skandinaviskt rekord blifvit satt, som ej blir lätt att slå.

Hr Fast är en mycket känd idrottsman. Under världsmästerskapstävlingarne i Paris sommaren 1900 lyckades han i täflan med hela världens förnämsta fotlöpare eröfra 3:dje priset i det s. k. »Marathonloppet», som omfattade en distans af 40.2 km.

I allmänhet har man den uppfattningen att löpningar på långa distanser äro skadliga. Att så ej är fallet, förutsatt att tillräcklig träning föregått, bevisas bäst däraf, att såväl hr Fast som hans medtäflare vid sista löpningen voro i utmärkt kondition vid framkomsten till målet.

Amatörfoto

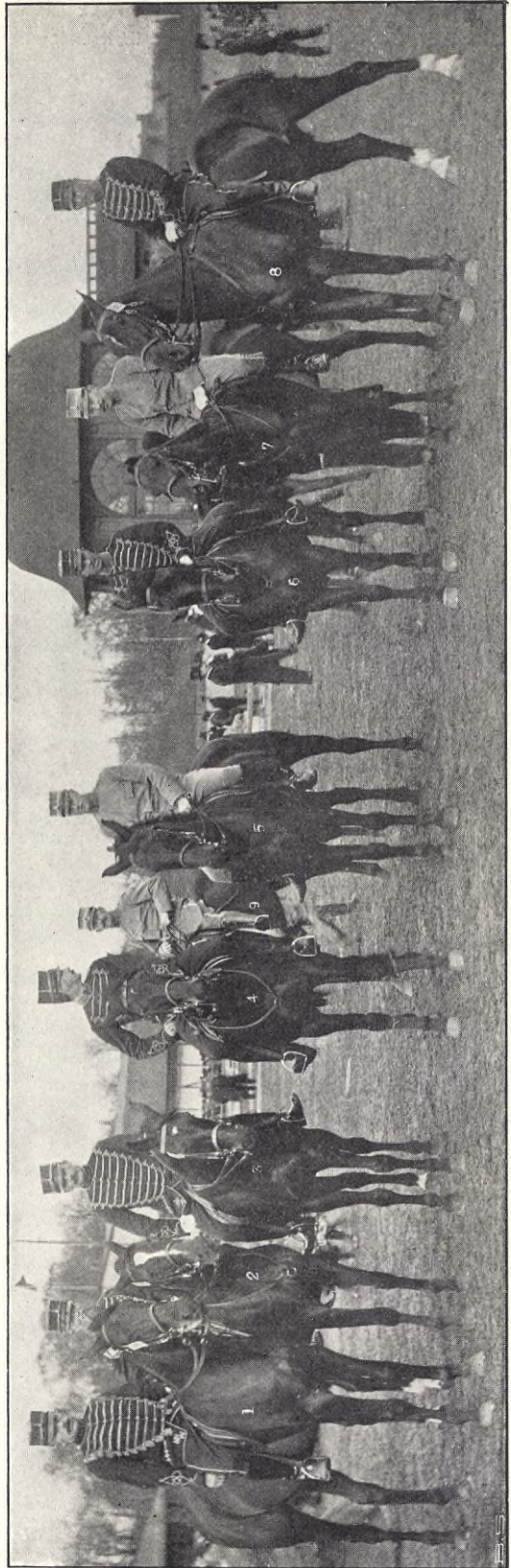
FÖRSTE PRISTAGAREN HERR FAST.

TVENNE GRUPPER FRÅN HÄSTUTSTÄLLNINGEN I MALMÖ.

Vårt strängt anlitade utrymme medgifver tyvärr icke referat eller flere bilder från denna storartade utställning. — Fotografierna äro tagna af hoffografen C. v. Roikjer, Malmö.

GRUPP AF PRISDOMARE: Kockum (1), Müller (2), Beckman (3), Nordström (4), Gyllensjöerna (5), Wærn (6), Öfverstelöjtn. B. v. Linde (7), Kammarh. Coyet (9), Horn (10), Platen (11), Rosenblad (12), Bennet (13), v. Essen (14), Major Boltenstern (15), Kammarjunk. Heffner (16), Philipsson (17), Öfverste v. Platen (18), Thott (19), Mörner (20), v. Essen (22), Liedberg (23), Ekman (24), Wahlberg (25), Bengtson (26), Djurkiou (27).

I VÄNTAN FÖR PRISHOPPNINGEN: Grefve von Essen (1, Sandwich); Grefve Piper (2, Maurith Rhu); Löjtn. Maule (3, Bianca); Frjh. Blixen-Finecke (4, Rapport); Löjtn. Böcklin (5, Nero); Löjtn. Fock (6, Eva); Löjtn. Rosencrantz (7, Ektöringen); Löjtn. Salmson (8, Dan); Löjtn. Staal v. Holstein (9, Kimberley).

VINTERBIVACK I NORRLAND.

Efter fotografier och bref till HVAR 8 DAG.

I HVAR 8 DAGS 22:a häfte af innevarande årgång lämnade vi några bilder från då pågående norska militära vinteröfningar, hvarvid omnämndes de nyinförda tältens förträfflighet vid vinterbivack. — Nu har volontärskolan i Hernösand nyligen, under ganska pröfvande väderleksförhållanden, företagit öfningar i samband med bivackering efter den nya metoden. Om dessa försök meddelar vår korrespondent följande:

Den s. k. norska tälthyddan har användts för bivackering

UTRYCKNING.

och en del af eftermiddagen förgått under stridsöfning mellan infanteri på skidor och utan sådana. Hade kompaniet kl. 6 på aftonen nått Stigsjö kyrka ungefär 2 mil väster om Hernösand. Här anordnades bivack vid sidan af stora marschvägen efter ett skogsbryn.

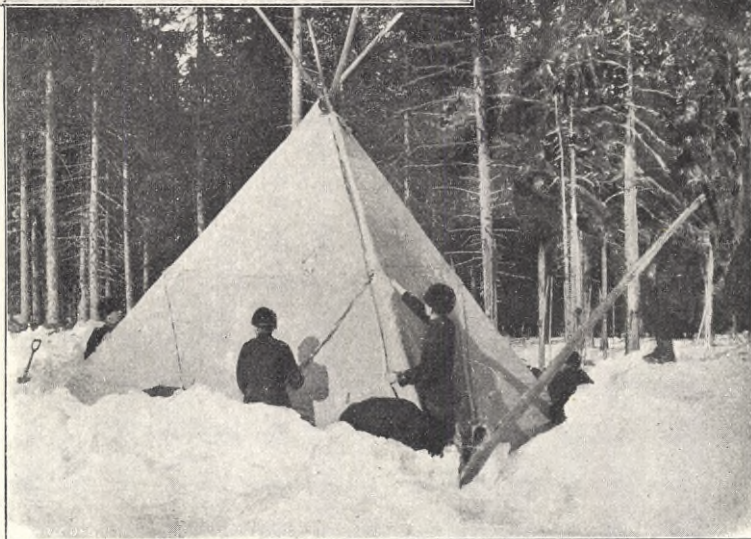
Snöstormen, hvilken i förening med den starka kylan under dagen förorsakat en del frostsador, syntes ej vilja aftaga, och temperaturen sjönk allt mera mot natten. Det var villiga händer, som grepo verket an med kokning och tältens uppförande.

TÄLTSLAGNING.

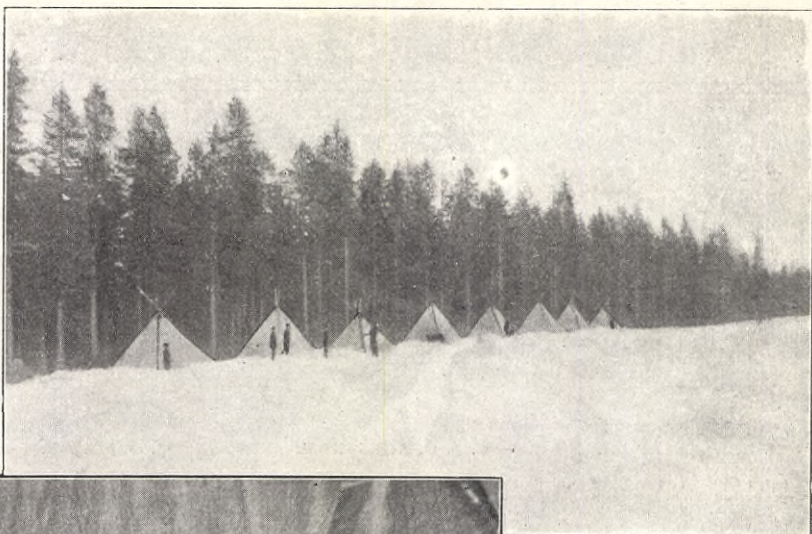
tvänne gånger, ena gången under synnerligen god väderlek, lägsta temperaturen -6° och andra gången under verklig snöstorm med en temperatur det oaktadt mellan $-17-21^{\circ}$. Den första bivackeringen var i vårt tycke alltför lätt besvär, enär vid en temperatur föga under 0° tälten visade sig allt för varma, hvarför vi nästa gång ville pröfva något mera oblid väderlek.

Den andra bivackeringen skedde natten mellan den 20 och 21 mars. Kompaniet, räknande förutom officerare och underofficerare 117 man, bröt upp kl. 10 f. m. från volontärskolan. Temperaturen visade -15° , och full snöstorm rådde. Dagen var anslagen till fälttjänst med $\frac{2}{3}$ af kompaniet på skidor och $\frac{1}{3}$ till fots. Sedan hela förmiddagen

DET FÄRDIGA TÄLLET.

Litet hvar ville så fort som möjligt skaffa sig inre och yttre värme som skydd för den bitande kölden. Må vara att mången längtansfullt med blicken dröjde vid prästgårdsbyggnaden, hvilken förrådde lju- och värme därborta i dunklet, men litet hvar fann dock den färdiga hyddan med sin flammande gallereld i ett sådant hundvåder inbjudande nog, och alla sökte därför så fort som möjligt få plats därinne. Kl. 9 på aftonen visade temperaturen -17° . Temperaturen visade inne i tältet under natten lägst $+6^{\circ}$.

BIVACKLINIEN I KVÄLLSTID.

när mörkret faller på och den i våra vidsträckta norrländska fjällbygder befinner sig långt från gästvänliga människoboningar.

* * *

För fackmän bör en jämförelse mellan de svenska och norska försöken med vinterbivack vara af intresse och hänvisa vi i sådant syfte till HVAR 8 DAGS 22 häfte III årg. och till norska samtida tidningar.

I ETT MANSKAPSTÄLT.

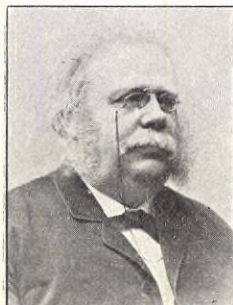
Ute var det på morgonen -21 och blåst. Som bevis på hur stark kylan var under öfningsdagarna den 20 och 21 mars må anföras: Vid hemkomsten visade det sig, att hos 43 man af 117 uppstått 51 mindre kylskador¹ åj ansikte, händer och fötter. Dessa hade uppkommit i följd af truppens genom stridsförhållandena ofta påtvungade orörlighet, då motionen ej stod i proportion till den bitande kölden.

Dessa öfningar i vinterbivackering blifva allt betydelsefullare i mån af, att skidan tillerkännes ökad betydelse för vinterfälttåget. En skidafdelning skall icke blott kunna gå fram hvar som helst, utan den bör ock kunna hvila hvar som helst,

UTANFÖR VAKTTÄLTET NATTETID.

VECKANS : PORTRÄTT:

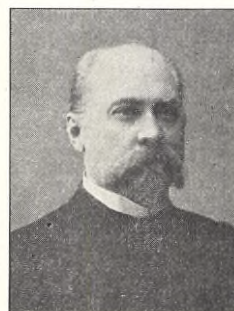
H. HEDENSTIERNA.

C. A. G. AHNSTRÖM.

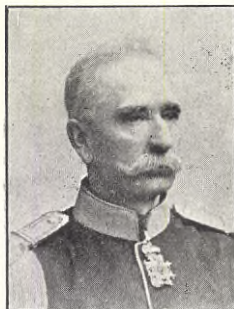
J. O. NILSON.

Y. LJUNGBERG.

Östra Centralbanan är namnet på den nyaste järnväg, som i dessa dagar öppnats för allmän trafik, och hvars ändpunkter äro Linköping, med anslutning till Östra stambanan, samt Wimmerby där förbindelse med Nässjö-Oskarshamn-banan äger rum. Denna nya järnväg, som på en längd af 10 km genomlöper en af Sveriges ansåkraste landssträcker, det fågra Koda härad i Östergötland samt Sevede härad i Kalmar län, erbjuder för turister på samma gång vilda alpscenerier och den mäktigaste och väpnade naturen, som vårt land kan framte på sina redor. Kända farleder för främlingar trån in- och utlandet. Östra Centralbanan tillkom påfudsakligast på initiativ af de trenne män, hvilkas porträtt vi ofvan äro i tillfälle återgiva och hvaraf öfverste C. A. G. Ahnström är ordförande, ledamoten af riksdagens första kammarhus H. Hedenstierna vice ordförande, samt gossen noll. Jonn O. Nilson verkst. direktör. Då banan i Juni månad officiellt invigdes, torde vi komma att återgifva någon bild därifrån.

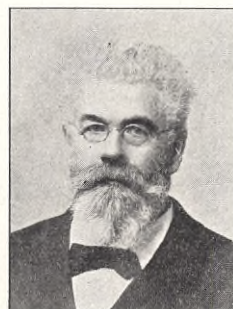
70 år fyllde den 3 maj f. provinsialläkaren med. dr. Y. Ljungberg i Stockholm, och erhöi den kände, fortfarande helt krye mannen, många gratulationer på denna sin födelsedag.

J. O. G. SMEDMARK.

B. E. RINGERTZ.

O. V. LUNDBERG.

C. H. RAMSTEN.

Den 2 april fyllde öfversten och chefen för Första Svea trängkår J. O. G. Smedmark 60 år, och var den aktade och omtyckte militären på födelsedagen föremål för mycken hyllning.

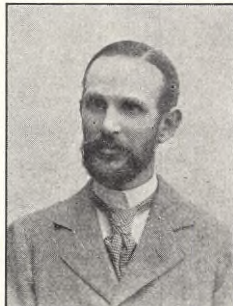
60 år fyllde den 25 april föreståndaren för postanvisningsafdelningen i Stockholm, postexpeditören dr. B. E. Ringertz, som bland andra hyllningar var föremål för uppvaktning af personalen å sin afdelning.

60 år fyllde den 6 maj ledamoten i Riksdagens första kammarhus borgmästaren i Sala, Otto Victor Lundberg. L. blef magistratssekreterare 1875 samt borgmästare 1882 därstädes. En mängd lyckönskningar ingingo på högtidsdagen.

60 år fyllde den 30 april lotskaptenen i Malmö Carl Henrik Ramsten och med anledning där af utpåkänd af befäl och underbefäl vid Malmö lotsfördelning. R. som varit chef för lotsfördelningen i 32 år, har under denna tid vetat tillvinna sig personalens vördnad och tillgifvenhet.

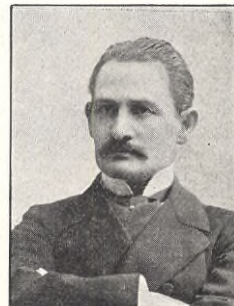
A. WARBERG.

C. von HAUSSWOLFF.

P. J. H. T. ÖRTENBLAD.

E. WOLFF.

60 år fyllde den 5 maj den kände teateraktören och skådespelaren August Warberg, som då hyljades af vännere och bekanta. W. har i olika scener framfört några af de på sin tid mest kända operetterna, och har han själf skapat åtskilliga karaktäristiska operettfigurer samt äfven med framgång utfört flera roller i den allvilligare genren.

55 år fyllde den 6 maj postmästaren i Båstad, Conrad von Hausswolff, hvilka samtidigt kunde fira sitt 20-års jubileum som postmästare därstädes. H., som innehar en hel del förtroendeuppdrag, var under dagens lopp föremål för en välförtjänt och uppriktig hyllning.

Den 30 april fyllde den kongl. hofpredikanten, kyrkohöfden i Hedensterna Per Johan Harald Torsten Östenblad 50 år. Ö. utnämndes 1879 till rektor, 1885 till e. o. hofpredikant samt 1900 till kyrkohöfde. Han blef under dagens lopp uppvaktad af församlingens kyrkoråd, skolråd och läroverksamhet samt af talrika vännere.

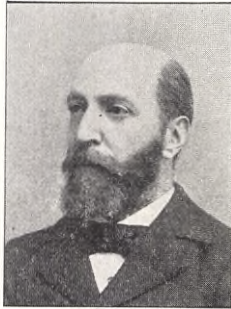
Ombudsmannen vid Riksbankens afdelningskontor i Göteborg v. häradsfördelningen, jur. kand. Emil Wolff fyllde den 2 maj 50 år. W. har en följd af år varit förlikningsnämndens sekreterare samt utgivit åtskilliga skrifter rörande Göteborgs historia.

GALLERI

M. WIKSTRAND.

50 år fylde den 2 maj med. dr M. Wikstrand i Stockholm, hvilken fick mottaga talrika gratulationer från patienter, siäkt och vänner.

J. A. RUNSTRÖM.

50 år tyllde den 5 maj skriftställaren J. A. Runström, känd för de förtäfla i literaturuppsatser och teaterrecensioner han publicerat å åtskilliga håll.

J. P. KJELLÉN.

Folkskolläraren och organisten Johan Peter Kjellén i Kinneved fyllde den 22 april 50 år. K. har under sin 23-åriga lärareverksamhet visat stort nit och intresse för kommunernas angelägenheter. Ledam. i Kinneveds och Värku ml skolråd m fl. uppvaktade den värderade mannen på högtidsdagen.

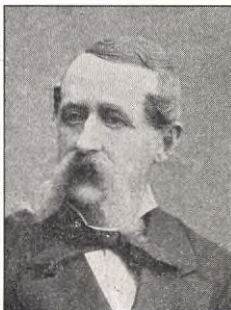
I. DAWIDSON.

50 år fyllde den 26 april grosshandlare Ivar Dawidson i Göteborg, uppvaktad på h-dersdagen af kontorspersonalen samt vänner och bekanta.

G. J. A. BLÜME. †

I Linköping afled den 3 maj f. d. Öfverstelöjtnanten vid kongl. Västgöta regementet Gustaf Johan Adolf Blüme 82 år gammal. Efter afskedet ur krigstjänsten 1878, tjänstgjorde han under många år såsom öfverkontrollör vid bränvinstillverknigen inom Skaraborgs län.

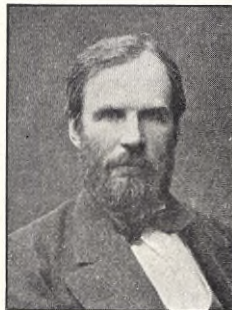
A. T. VOUGT. †

Den 30 april afled i hufvudstaden f. d. majoren vid Marinregementet Alf ed Theodor Vougt i en ålder af 80 år. V. ersöli 1860 afsked ur krigstjänsten och var sedan i fleere år öfverkontrollör vid bränvins tillverknigen. Han sörjes närmast af en son.

O. B. HELJESTRAND. †

Den 2 maj afled i hufvudstaden f. fabrikören Otto Bernhard Heljestränd i en ålder af öfver 78 år. H. som hade anstäl ring å olika bruk öfvertog 1883 den af bröderna förut innehafda rakk ifabriken C. V. Heljestränd i Eskilstuna. Den daglige mannen sörjes närmast af hustru och sex barn.

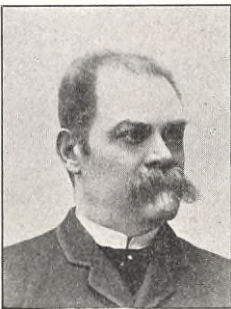
A. I. NYBERG. †

F. d. bergmästaren i södra bergmästardistriktet Atrik Inge-mar Nyberg afled den 27 april i Sätjö i en ålder af 72 år. N., som utnämdes till f. bergmästare 181 samt ordinarie 1885, tog 1895 afsked. Han var Sätjö municipalsamhälles förste ordförande.

N. H. JOACHIMSSON. †

F. d. landskamreraren i Östergötlands län Nils Henrik Joachimsson afled den 3 maj i Linköping i en ålder af 69 år. Utom sin tjänst innefalle han en mängd förtroendeuppdrag. Genom sitt h. nana och välvilliga väsen förvärfvade han sig tillgifvenhet hos alla. Han sörjes närmast af maka och barn.

G. L. BOKLUND. †

Den 1 maj afled i Stockholm Gällestads f. d. byggnadschef, Gottfried Leonard Boklund, hvilken var en ovanligt verksam man. Han började vid statens järnvägsarbeten och utnämndes 18.0 till ingenjör och arbetschef vid Gällestad allm. arbeten. B. sörjes närmast af moder, maka och barn.

E. O. F. ÖNNERBERG. †

Den 1 maj afled i Stockholm innehafvaren af källaren Montorn, Emil Oskar Fredrik Önnnerberg i en ålder af 55 år. Ö., hvilken var en verksam man, sörjes närmast af maka och barn.

C. J. V. SJÖBOHM. †

F. d. kaptenen vid Kongl. 2dra lifregem. Axel Christer Johan Victor Sjöbohm afled den 30 april i Linköping 52 år gammal. Bld, vns ll och mycket afhälen, sörjes han närmast af maka samt många släktingar och vänner.

(Forts. och slut fr. sid. 520.)

Hur fin hade hon dock ej varit, hans unga fröken, då hon var liten och satt bredvid honom på kuskbocken, hållande i tömlyckan, och han inbillade henne, att det var hon och inte han som körde, eller när han ledde hästarne till dammen för att vattnas, och han satte henne upp på dem och gick bredvid och höll henne fast för att hon ej skulle falla.

Ja, det var då, det!

Nu hade hon varit ute i stora världen och kommit hem, men hurudan?

Med ett fåfängligt och vrängt sinne, onyttigt och högdragen. Ju mer han tänkte på kvinnorna, höga som låga, ju mera fäste han sig vid Raggen.

Godsets herre hade länge legat sjuk, och det gällde nu snarast möjligt en afgörande operation, om hans lif skulle kunna räddas. Den tillkallade, närboende, unge läkaren vågade dock ej vidtaga denna utan i samråd med en annan kollega. En sådan fanns ej på närmare håll än i provinsstaden, och dit var öfver två mil. Situationen var kritisk. Alla stallets brukbara hästar befunno sig långt bort från gården på timmerkörslor i skogen, voro ej att förvänta hem innan kvällen, och nu var det middag och ingen tid att förlora. På stallet stod — förutom Pepita, som ju ej var att tänka på — Raggen, men nu, efter en lång vinters oafbrutet skogsarbete, öfveranstängd och af veterinären strängeligen anbefalld flere dagars fullkomlig stillhet för att åter kunna komma i tjänstbart skick.

Men nöden har ingen lag, och med svidande hjärta måste Thorson spänna honom för släden. Dess bättre är väglaget gynnligt: snön ligger kvar, jämn och slät, föret är »klingandes», och alla vattendrag, trots den antågande våren, ännu isbelagda. Öfver fjärdar och vikar, myrar och tjärn, genom stigar i skogen så smala, att släden knappast kan passera emellan trädens stammar, leder Thorson färden för att finna de genaste vägarne och sålunda så mycket som möjligt lindra mödan för sin lidande gunstling. Villig, som om han förstod hvad det gällde, uppbyder han alla sina krafter till hastigt traf, men de äro blott rester af en redan förgången styrka, och tyna därför af efter hand allt mer och mer, och utanför läkarens bostad står han med tungt hängande hufvud och skälvande ben. Man råer ej för att man blir gammal och bruten, stackars Raggen! Thorson känner sig som en missdådare. Nödvändigheten ger intet uppskof, den är skoningslös. Så ock läkaren, känd för sin brutalitet, och som nu förgrymmad öfver att ha blifvit ryckt från en fästmiddags angenäma stämning, ger sitt misshag fritt lopp i uppreade, hjärtlösa uppmaningar till ständigt ökad fart. Thorson måste tiga och lyda, det gäller ju hans herres lif. Att det snart är slut med Raggens, därom behöfver han tyvärr ej längre tvifla. I allt ifrigare och ystrare rytmer röras bjällrorna, men Thorson nimmer deras klang som dödslockers dystra förbud. Gång på gång har det arma djuret snubblat, men åter rest sig.

Dagen är all, kvällningen har börjat, och redan skönjas ljusen från herrgårdens fönster. Då stupar hästen och knäcker i fallet fimmelstängan midt af. Ursinnig och förbittrad öfver att så nära målet nödgas stiga ur och gå, fattar läkaren häftigt piskan och slår med all kraft det dignande offret, som nu ej förmår resa sig, slag i slag och skall just höja piskan till ännu ett, då den blixtnabbt ryckes ifrån honom, böjes för Thorsons knä och brytes i mångfaldiga bitar. Hans röst darrar af sjudande vrede:

»Nu är det din tur att springa, du har bättre ben än han, profoss!»

»Aktar du ej en människas lif mer än ett gammalt hästskrälles, drängslusk!»

»Kanske mer än du, som säkert har flere människolif på ditt samvete än jag!»

Läkaren ser ett ögonblick ut som om han ville kasta sig öfver den vredgade gubben, men studsande för hans mördande blick, slänger han hastigt af sig pelsen och rusar vägen fram mot gården.

Med stor möda kommer hästen ur selen och upp på benen och in i sin spilta. Thorson kelar med honom som med ett barn, fördubblar sina vanliga omsorger för hans välbefinnande: reder en hel kärfve frisk halm till hans natteläger, fyller krubban till brädden med hafre, beströr den riktigt med mjöl och torkar honom grundligt öfver hela kroppen. Men för första gången är Raggen känslolös för hans omvårdnad. Raggen står oberörd och likgiltig för allt och slickar ej som annars den hand, som smeksamt glider öfver hans nos. Hufvudet sjunker djupt ned emellan frambenen, dessa svigta under sin tyngd, så segnar han ned, faller på sidan, sträcker ut alla benen och blir liggande orörlig.

Vid stallets fönster stod en gammal man och lät blicken stelt och sannesfrånvarande glida hän öfver de snöiga fälten och de svarta skogsäsarne under en stjärnströdd natthimmel, stod där än lika orörlig och stirrande när dagen grydde, likaså när sol gick uppmedan tårarne oafbrutet tillrade ned för hans fåradekinder.

Var det något, att sörja en gammal osjälig hästkrake, hvars gåring — om ock god — dock var lika naturlig, otillräknelig och oansvarig som en annans onda. Vissel'gen! Men fångslar ej den skönhet, inre som yttre, mest, ju mera omedveten den är om sin tillvaro, och hvad gör väl formen till, i hvilken det goda uppenbarar sig? Hos den ene som den andre stammar städse dess art från samma oföränderliga, eviga ursprung.

Med morgonen var godsherrens lif utom all fara. Den stagnation i husets regelbundna ordning, ovissheten om sjukdomskrisens slutliga utveckling under den senaste tiden föranledt, var nu häfd och alla bestyr åter i sin förra gilla gång. Så äfven fröken Annas sedvanliga morgonpromenader till stallet.

Dock — denna gång mot vanan blef hon stående framför Raggens spilta, häpen och skräckslagen.

»Men Herre Gud! hvad är detta, Thorson?»

All den länge närda förtrytelsen öfver hennes ofta visade förakt för den afdöde vännen tog nu ut sin fulla rätt.

»Hvad det är? Jo, det är den, som ingenting fick, men allting gaf, och när han ingenting mer hade att ge lät sitt lif för en annans. Tycker hon inte det är vackert, det? Hvasa?»

Fröken Anna blef honom svaret skyldig, men i hennes inre försiggick en underlig, genomgripande rörelse, en af dessa sällsamma, som, om ock för några ögonblick, dock kan vara bestämmande för en ny vändning af en människas sinnelag, afgörande för ett helt lif. Hennes verkliga, goda, friska natur, som förkrympts i en förkonstlad och kylig lifssfer, bröt nu fram med ens för densa mäktiga rörelse, som sippan ur snön för vårsolens spirande värme. Ju mera hon såg på den fyrbenta trotjänaren fingo hennes ögon en tilltagande varm och fuktig glans, förskönade af det mildaste och godaste uttryck, ty han tedde sig nu för henne med denna inre syn på lifvet, hvilken så ofta kan göra det vackra fult och det fula — vackert.

Men på knä bredvid Raggen låg Thorson, och hans stämma skälde:

»Du var värd kärlek mer än de fleste, och din frist har du hederligt förtjänt. Hvila utan arbete är stöld, men du var ständigt ärlig. Därför kan du sofva godt, där du ligger, gubben min. Mången hvilas sämre på ejderdun, än du på din kärfve.»